

S malířem Janem Dědinou opět v Turnově.

Bylo to již po druhé, co jsem měl možnost být jako účinkující v útulném sálku Na Sboře v Turnově. Tentokrát však nebyla hlavním předmětem večera poezie, ale život a dílo malíře Jana Dědiny. Tento příjemný a milý pán, znalec krásy, umění i světa, trávil závěrečnou část svého romantického a bohatého života v podkozákovské obci Tatobity. V sobotu 10. září jsme zahajovali v galerii muzea Českého ráje v Turnově výstavu jeho děl. Iniciátorem výstavy bylo také Občanské sdružení „Dědina“ z Tatobit, které na propagaci tohoto umělce pracuje již třetí rok. Není to dlouhá doba, ale na této cestě je již řada velmi důstojných a úspěšných milníků. Maně si připomínám text „Listů pojizerských“ z 29. srpna 1909: „**Výstava Dědinova.** Sdružení přátel umění v Turnově zasvětilo krásné síně ve školní budově na náměstí, které nákladem obce na způsob atelierů uměleckých zřízeny byly, výstavou mistra Dědiny. Ačkoliv okolnosti nebyly na počátku pro výstavu právě utěšené, takže se již o uskutečnění její pochybovalo, tož možno dnes směle říci, že obavy veškeré byly zbytečné. Výstava zapustila kořeny a láká stále více a více obdivovatelů. Dobře učinilo sdružení, že skepsí nedalo se od počatého díla odvrátiti“.

Ano, skepse provázela na začátku i sdružení v Tatobitech. Začátky jsou však vždycky nadšené, tak jako mládí, protože nevíte co vás všechno čeká na budoucí cestě. Předpokládal jsem, že o tom všem budu moci pohovořit právě na večeru Na Sboře ve čtvrtek 6. října. Večer pořádala Městská knihovna Antonína Marka a Ochranovská Jednota bratrská v Turnově. Příjemný sálek sice nepraskal ve švech jak bývá zvykem při některých jiných akcích, ale zato ti co byli přítomni, se netajili svým zájmem o osobu umělce tak často a dlouho opomíjeného. V dokumentech, které jsem zapůjčil při besedě do auditoria, byla docela vzácná fotografie z turnovského náměstí třicátých let. Je zde zachycené shromáždění při jakési slavnosti a v popředí sedí význační mužové města. A mezi nimi náš občan tatobitský Jan Dědina. Chci tím jen naznačit, že by se měl i v Turnově vrátit na své místo. Svědčila o tom hojně navštívená ona nedávná vernisáž výstavy i ohlasy, které ji provázejí celé dva měsíce trvání. Možná by stálo za úvahu tohoto umělce připomínat v Turnově nějak trvaleji, než nárazovými akcemi. Byť svědomitě připravovanými a úspěšnými. Na neformální besedě Na Sboře se toto připomnělo i návrhem na umístění trvalé připomínky velmi zdařilé výstavy v roce 1909 v tehdejší c.k. reálném gymnasiu, dnes v budově Základní umělecké školy. Myslím, že i připomenutí významných přátel Dědinových by mohlo pomoci ozdobit uměleckou školu turnovskou. Mezi jinými to byl francouzský sochař světového významu A. Rodin, malíř Henry Toulouse-Lautrec, sochař a malíř Emile Antoine Bourdelle a další. O „Českých Pařížanech“, jak přezdívali generaci zastupované Brožíkem, Maroldem, Muchou, Mařatkou a dalšími, ani nemluvě. Před dvěma roky bylo naše sdružení na slavnostním odhalení pamětní desky Janu Dědinovi ve Verdunské ulici v Praze. Jaké bylo moje překvapení, když jsem vedle sebe poznal známého recitátora, publicistu a knižního editora Miroslava Kovaříka, který například do Turnova jezdí již velmi dlouho při vzájemné oblíbenosti. Na můj udivený dotaz mi odpověděl, že do bytu Dědinových ve Verdunské ulici chodil za Ivem Dědinou, synem malíře Jana Dědiny a korepeditorem Národního divadla v Praze. Společně prý pracovali na nejrůznějších interpretacích poezie. Náš svět je prostě velmi malý a neškodí si jej trochu více osvětlovat a občas i přizdobit. Něčím takovým je výstava obrazů v muzeu Českého ráje i zmiňovaná následná beseda Na Sboře. Některým krásným myšlenkám, které zde zazněly, jistě pomohl stejně krásný doprovod flétny Moniky Szantó a slečny Joskové. A tak chceme všem dobrým lidem sdělit skutečnost, že občanské sdružení „Dědina“ má již více jak osmdesát členů a je zrovna tak skromné jako nositel tohoto jména a zrovna tak touží, jako on, prospět své obci a Českému ráji.

TATOBITY 10. října 2005
Petr Pešek